

Nr 77.

Ankom till Riksdagens kansli den 9 maj kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående fördelning af medel till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder jämte i ämnet väckta motioner. (2:a Afd.)

I en den 7 april 1911 till Riksdagen aflåten, till statsutskottets förberedande behandlig öfverlämnad proposition (nr 199) har Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ett blandadt civil- och ecklesiastikärende föreslagit Riksdagen

att af de medel, som, jämlikt 25 § i nädiga förordningen angående försäljning af brännvin den 9 juni 1905, äro eller blifva afsatta för främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder, anvisa bidrag för nedan angifna ändamål att under de villkor, som af Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga, utgå med följande belopp, nämligen:

såsom understöd för år 1912 åt kuranstalten Sans Souci	kronor	7,000: —
såsom bidrag till vissa byggnadsarbeten m. m. vid Stockholms alkoholisthem	»	3,500: —
såsom understöd för år 1912 åt samma hem	»	8,500: —
såsom understöd för år 1912 åt kuranstalten Solvik å Styrso	»	7,000: —
såsom bidrag till påbörjande af anläggning af en handelsträdgård vid svenska diakonsällskapets vårdhem Berga	»	3,000: —
såsom bidrag till uppehållande under år 1911 af verksamheten vid sistnämnda anstalt	»	8,650: —
	Transport kronor	37,650: —

	Transport kronor	37,650: —
såsom bidrag till uppehållande under år 1912 af verksamheten vid Strängnäs stifts alkoholisthem vid Härnö	»	5,000: —
såsom bidrag till nybyggnadsarbeten vid sällskapets för kristlig social nykterhetsverksamhet Flodakoloni	»	5,000: —
såsom bidrag till uppehållande under år 1911 af verksamheten vid samma koloni	»	5,000: —
till främjande af järnvägsmännens helnykterhetsförbunds verksamhet under år 1912	»	2,000: —
såsom bidrag till uppehållande af internationella byråns för alkoholismens bekämpande verksamhet under år 1912	»	750: —
till främjande af Svenska sällskapets för nykterhet och folkuppfostran, det år 1837 stiftade Svenska nykterhetssällskapets verksamhet under år 1912	»	8,000: —
till understöd för fortsatt utgifvande under år 1912 af tidskriften Mimer	»	2,000: —
till främjande af Sveriges lärares nykterhetsförbunds verksamhet under år 1912	»	3,000: —
för främjande af Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings upplysningsbyrås verksamhet under år 1912	»	8,000: —
till främjande af centralförbundets för nykterhetsundervisning verksamhet under år 1912	»	10,000: —
till anordnande under år 1912 af kurser i alkohologi och hälsolära dels för ämneslärare och ämneslärarinnor vid folkskoleseminarierna, vid folkhögskolorna samt vid de under öfverstyrelsens för rikets allmänna läroverk inseende ställda läroanstalter äfvensom för gymnastiklärarna vid folkskoleseminarierna och de allmänna läroverken, dels ock för folkskollärare	»	51,000: —
till understöd för utgifvande under år 1912 af tidskriften Tirfing	»	1,500: —
för främjande af Sveriges studerande ungdoms helnykterhetsförbunds verksamhet under år 1912	»	4,000: —
för främjande af Sveriges nationaltempels af Templarorden studieverksamhet under år 1912	»	3,000: —
	Transport kronor	145,900: —

	Transport kronor	145,900:—
för främjande af nykterhetsorden Verdandis studie- verksamhet under år 1912	»	2,000:—
för främjande af Sveriges storloges af I. O. G. T. studieverksamhet under år 1912	»	8,000:—
för främjande af Sveriges blåbandsförenings studie- verksamhet under år 1912	»	4,000:—
för främjande af Nationalgodtemplarordens studie- verksamhet under år 1912	»	2,000:—
samt		
för främjande af nykterhetsföreningen Hvita bandets studieverksamhet under år 1912	»	2,000:—
	Summa kronor	163,900:—

samt att, sedan berörda belopp, 163,900 kronor, äfvensom de af Riksdagen från ifrågavarande medel tidigare anvisade belopp utgått, utaf återstoden af de medel, som äro eller blifva afsatta för ifrågavarande ändamål, till Kungl. Maj:ts förfogande ställes ett belopp af högst 2,000 kronor för främjande på annat sätt af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder.

I afseende å utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till ofvanberörda statsrådsprotokoll.

I sammanhang härmed har utskottet till behandling förehaft fyra särskilda i ämnet väckta motioner, däraf en inom Första kammaren (nr 4) af herrar *K. J. Ekman* och *C. H. von Mentzer* och en inom Andra kammaren (nr 11) af herr *Ch. Meurling* m. fl., i hvilka motioner föreslagits, att Riksdagen måtte för år 1912 anslå ett belopp af 24,000 kronor till befrämjande af personligt nykterhetsarbete i syfte, som i motionerna närmare angäfves.

Vidare har i två inom Andra kammaren väckta motioner föreslagits, i den ena (nr 362) af herr *E. Räf*, att Riksdagen måtte besluta att vid fördelning af de medel, som enligt 25 § i nu gällande förordning angående försäljning af brännvin äro eller blifva afsatta till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder, för fullföljande af samma ändamål inom Jönköpings län och under de villkor, som af Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga, tilldela Jönköpings läns nykterhetsförbund 5,000 kronor,

och i den andra (nr 363) af herr *U. Leander*, att Riksdagen måtte af de medel, som jämlikt 25 § i kungliga förordningen angående för-

säljning af brännvin den 9 juni 1905 äro eller blifva afsatta för främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder, anvisa ett belopp af 2,000 kronor att under de villkor, som af Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga, utgå till Skyddsvärnet, svenska fattigvårdsförbundets afdelning för räddningsarbete, för främjande af dess verksamhet under 1912.

*Utskottets
yttrande.*

Kungl. Maj:ts förslag till fördelning af ifrågavarande medel anser sig utskottet böra biträda. Vid sådant förhållande och då enligt detta förslag hela det belopp, som intill utgången af år 1911 kan beräknas af de s. k. bränvinsmedlen inflyta, eller omkring 165,000 kronor, tages i anspråk, lämna desamma icke tillgång till anvisande, helt eller delvis, af de belopp å tillsammans 31,000 kronor, som i ofvanberörda motioner föreslås skola för befrämjande af de i motionerna angifna ändamål beviljas. Visserligen uttalas i herrar Ekmans och von Mentzers samt Meurlings motioner, att, därest ifrågavarande medel icke skulle lämna tillgång till det i motionerna äskade beloppet, 24,000 kronor, anslag å extra stat torde böra för ändamålet anvisas. Utskottet finner det emellertid uppenbart, att, sedan numera bränvinsmedel hvarje år stå till disposition för nykterhetsintressets befrämjande, utvägen att för samma ändamål jämnsides med dessa medel uppföra anslag å riksstaten icke vidare bör anlitas. Under sådana omständigheter och då utskottet i allt fall håller före, att framställningar om understöd för sådana ändamål, som i motionerna omförmälas, böra i första hand göras hos Kungl. Maj:t för att kunna pröfvas i sammanhang med öfriga äskanden om andel i förevarande medel, kan utskottet icke tillstyrka motionerna. Utskottet får alltså hemställa,

I. att Riksdagen må

a) af de medel, som, jämlikt 25 § i kungl. förordningen angående försäljning af brännvin den 9 juni 1905, äro eller blifva afsatta för främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder, anvisa bidrag för nedan angifna ändamål att under de villkor, som af Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga, utgå med följande belopp, nämligen:

- 1) såsom understöd för år 1912
åt kuranstalten Sans Souci kronor 7,000: —
- 2) såsom bidrag till vissa bygg-

Transport kronor 7,000: —

	Transport kronor	7,000: —
	nadsarbeten m. m. vid Stockholms alkoholisthem	» 3,500: —
3)	såsom understöd för år 1912 åt samma hem	» 8,500: —
4)	såsom understöd för år 1912 åt kuranstalten Solvik å Styrso... ..	» 7,000: —
5)	såsom bidrag till påbörjand eaf anläggning af en handelsträdgård vid svenska diakonsällskapets vårdhem Berga	» 3,000: —
6)	såsom bidrag till uppehållande under år 1911 af verksamheten vid sistnämnda anstalt	» 8,650: —
7)	såsom bidrag till uppehållande under år 1912 af verksamheten vid Strängnäs stifts alkoholisthem vid Härnö	» 5,000: —
8)	såsom bidrag till nybyggnadsarbeten vid sällskapets för kristlig social nykterhetsverksamhet Flodakoloni	» 5,000: —
9)	såsom bidrag till uppehållande under år 1911 af verksamheten vid samma koloni	» 5,000: —
10)	till främjande af järnvägsmännens helnykterhetsförbunds verksamhet under år 1912	» 2,000: —
11)	såsom bidrag till uppehållande af internationella byråns för alkoholismens bekämpande verksamhet under år 1912	» 750: —
12)	till främjande af Svenska sällskapets för nykterhet och folkuppföstran, det år 1837 stiftade Svenska nykterhetssällskapets verksamhet under år 1912	» 8,000: —
13)	till understöd för fortsatt ut-	

Transport kronor 63,400: —

	Transport kronor	63,400: —
	gifvande under år 1912 af tidskriften Mimer	» 2,000: —
14)	till främjande af Sveriges lärares nykterhetsförbunds verksamhet under år 1912	» 3,000: —
15)	för främjande af Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings upplysningsbyrås verksamhet under år 1912	» 8,000: —
16)	till främjande af centralförbundets för nykterhetsundervisning verksamhet under år 1912	» 10,000: —
17)	till anordnande under år 1912 af en kurs i alkohologi och hälso-lära dels för ämneslärare och ämneslärarinnor vid folkskoleseminarierna, vid folkhögskolorna samt vid de under öfverstyrelsens för rikets allmänna läroverk inseende ställda läroanstalter äfvensom för gymnastiklärarna vid folkskoleseminarierna och de allmänna läroverken, dels ock för folkskollärare	» 51,000: —
18)	till understöd för utgifvande under år 1912 af tidskriften Tjrfing	» 1,500: —
19)	för främjande af Sveriges studerande ungdoms helnykterhetsförbunds verksamhet under år 1912	» 4,000: —
20)	för främjande af Sveriges nationaltempels af Templarorden studieverksamhet under år 1912...	» 3,000: —
21)	för främjande af nykterhetsorden Verdandis studieverksamhet under år 1912	» 2,000: —

Transport kronor 147,900: —

	Transport kronor 147,900: —	
22)	för främjande af Sveriges storloges af I. O. G. T. studieverksamhet under år 1912	» 8,000: —
23)	för främjande af Sveriges blåbandsförenings studieverksamhet under år 1912.....	» 4,000: —
24)	för främjande af Nationalgodtemplarordens studieverksamhet under år 1912	» 2,000: —
	samt	
25)	för främjande af nykterhetsföreningen Hvita bandets studieverksamhet under år 1912	» 2,000: —
	<u>Summa kronor 163,900: —</u>	

b) sedan berörda belopp, 163,900 kronor, äfvensom de af Riksdagen från ifrågavarande medel tidigare anvisade belopp utgått, utaf återstoden af de medel, som äro eller blifva afsatta för ifrågavarande ändamål, till Kungl. Maj:ts förfogande ställa ett belopp af högst 2,000 kronor för främjande på annat sätt af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder.

II. att herrar Ekmans och von Mentzers samt Meurlings ofvanberörda motioner icke må af Riksdagen bifallas;

III. att herr Räfs ofvannämnda motion ej må vinna Riksdagens bifall; samt

IV. att herr Leanders ofvan omförmälda motion ej heller må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 9 maj 1911.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.

Reservation:

vid *punkt I mom. a) nr 8 och 9* (angående bidrag till sällskapets för kristlig social nykterhetsverksamhet Flodakoloni):

af herr *K. V. Rydén*, som yrkat, att utskottet måtte hemställa,

att Kungl. Maj:ts förslag i dessa delar icke måtte af Riksdagen bifallas.

Vid bifall härtill skulle såväl i mom. a) som mom. b) summan 163,900 kronor ändras till 153,900 kronor;

mot vissa delar af motiveringen:

af herrar *J. Ström, J. J. Byström* och *E. A. Nilson*.

Det skulle här antecknas, att herrar *A. Wiklund* och *P. Olsson* icke deltagit i förestående ärendes behandling inom utskottet.
